

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 132/05-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júla 2005 predbežne prerokoval sťažnosť T. Š., bytom B., zastúpenej advokátkou JUDr. J. U., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 74/95 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. augusta 2004 doručená sťažnosť T. Š. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 74/95.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 17 C 74/95 z 8. decembra 1997 bola zviazaná „na vypratanie hnutelných vecí z bytu po jej nebohom otcovi“ (v konaní bola sťažovateľka v procesnom postavení odporkyne v 2. rade). Proti predmetnému rozsudku podala 15. mája 1998 odvolanie Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), ktorý na pojednávaní 10. novembra 1998 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa rozsudkom sp. zn. 15 Co 257/98, 15 Co 258/98 potvrdil. Rozsudok prvostupňového súdu v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 11. februára 1999. Sťažovateľka podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) 13. marca 2000 osobne doručila dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 10. novembra 1998 a 14. marca 2000 predložila žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov za dovolanie a požiadala v tejto veci o ustanovenie advokáta exoffo.

Sťažovateľka ďalej uvádza: „V rozsudku KS boli nepresnosti, ktoré sťažovateľka - na radu MS SR - požiadala odstrániť. Uznesením 15 Co 257/98, 15 Co 258/98-177 zo dňa 13. 7. 2000 Krajský súd odmietol pre údajnú nedôvodnosť. Dňa 23. 8. 2000 podala sťažovateľka proti uzneseniu dovolanie. (...)“

Okresný súd Bratislava IV doteraz ani vo veci dovolania proti rozsudku KS, ani vo veci dovolania proti uzneseniu KS, ani vo veci dovolania z 15. 2. 1999 nekonal. (...) Rozsudok vo veci vypratania hnutelných vecí – 17 C 74/95 sa stal právoplatným. Na základe toho navrhovateľ v spore podal žiadosť o výkon exekúcie (...). Sťažovateľka i odp. v 1. rade podali námietky proti exekúcii ako nedôvodnej (...).“

Sťažovateľka vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v tom, že „súd doteraz neprejednal uvedené dovolania proti rozsudku i dovolanie proti uzneseniu. Konanie súdu vzhľadom na to, že oba spory má ten istý sudca, nemôže považovať za objektívne a nezaujaté, resp. predpojaté. Konaním KS jej bola odňatá možnosť osobne pred súdom konať a obhájiť svoje odvolanie, preto bola

nútená podať dovolanie proti rozsudku. (...) Dovolanie proti uzneseniu, ktorým súd odmietol opraviť chyby v rozsudku pokladá tiež za dôvodné. (...) Sťažovateľka pripúšťa, že bolo v prípade 17 C 74/95 podaných niekoľko námietok zaujatosti, ale konanie a postup OS IV pri ich predkladaní prispel k prieťahom v konaní“.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd Bratislava IV porušil základné právo T. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR i Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1.

2. Okresnému súdu IV v Bratislave sa prikazuje konať vo veci 17 C 74/95 o dovolaniach proti rozsudku KS a uzneseniu KS, ako aj o dovolaní z 15. 2. 1999 proti rozsudku KS bez ďalších prieťahov.

3. T. Š. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 60.000 Sk.

4. Okresný súd Bratislava IV je povinný nahradiť T. Š. trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu.“

Sťažovateľka odôvodňuje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nesprávnym a protiústavným postupom súdu a tým, že je takmer desať rokov v právnej neistote.

II.

Z obsahu sťažnosti a súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 17 C 74/95 vyplýva:

Rozsudkom okresného súdu z 8. decembra 1997 bola sťažovateľka ako povinná v 2. rade zaviazaná „na vypratanie hnutelných vecí z bytu po nebohom otcovi“, proti ktorému sa sťažovateľka 15. mája 1998 odvolala a zároveň požiadala o oslobodenie od povinnosti zaplatiť súdny poplatok (odvolanie podala aj odporkyňa v 1. rade prostredníctvom jej právneho zástupcu).

Sťažovateľka 10. novembra 1998, v deň pojednávania na odvolacom súde, z dôvodu pravidelného odberu krvi v súvislosti s jej ochorením požiadala prostredníctvom

„*splnomocnenky*“ o odročenie pojednávania, jej žiadosť však krajský súd neakceptoval, vo veci pojednával a vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 15 Co 257/98-73, 15 Co 258/98.

Odporkyňa v 1. rade prostredníctvom právneho zástupcu podala 15. februára 1999 dovolanie proti predmetnému rozsudku krajského súdu. (V sťažnosti sťažovateľka tvrdí, že dovolanie podali spoločne s odporkyňou v 1. rade prostredníctvom jej právneho zástupcu. Z predloženého spisu však ústavný súd nenašiel plnomocenstvo sťažovateľky udelené právnenému zástupcovi odporkyne v 1. rade na jej zastupovanie vo veci podania dovolania).

Proti rozsudku krajského súdu podala osobne sťažovateľka dovolanie 13. marca 2000 najvyššiemu súdu a 14. marca 2000 doručila aj žiadosť o oslobodenie od povinnosti zaplatiť súdny poplatok a o ustanovenie advokáta *exoffo*.

Dňa 15. marca 2000 najvyšší súd pod sp. zn. Ncv 79/2000 postúpil dovolanie sťažovateľky okresnému súdu „*na prípadný ďalší procesný postup*“.

V rozsudku krajského súdu zistila sťažovateľka nepresnosti, ktoré žiadala odstrániť. Krajský súd uznesením č. k. 15 Co 257/98, 15 Co 258/98-177 z 13. júla 2000 návrh sťažovateľky odmietol. Dňa 23. augusta 2000 podala proti predmetnému uzneseniu sťažovateľka dovolanie.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší takéto rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľka vidí porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v tom, že súd doteraz neprejednal „*uvedené dovolania proti rozsudku i dovolanie proti uzneseniu*“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza z ustálenej judikatúry, v súvislosti s ktorou „*odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote*“ (m. m. IV. ÚS 226/04).

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd pri skúmaní porušenia základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zohľadňuje aj to, či u sťažovateľov objektívne ide o odstránenie právnej neistoty v ich veciach, pretože len v takom prípade možno uvažovať o namietanom porušení základného práva.

1) Ako už bolo uvedené sťažovateľka, 13. marca 2000 osobne doručila najvyššiemu súdu dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 15 Co 257/98, 15 Co 258/98 z 15. mája 1998.

Prípustnosť dovolania zdôvodňuje sťažovateľka tým, že *„konaním KS jej bola odňatá možnosť osobne pred súdom konať a obhájiť svoje odvolanie“*, čím malo byť porušené jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) dovolanie je prípustné, ak *„účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom“*.

Podľa § 240 ods. 1 OSP *„Účastník môže podať dovolanie do jedného mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (...)“*.

Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu, ktorý nadobudol právoplatnosť 11. februára 1999, dovolanie s viac ako jednoročným oneskorením, t. j. až 13. marca 2000. Oneskoreným podaním dovolania sťažovateľka nepokračovala riadne v dovolacom konaní, tým nevyčerpala opravný prostriedok (dovolanie), ktorý jej Občiansky súdny poriadok na ochranu jej základných práv a slobôd poskytuje.

Sťažovateľka oneskoreným podaním dovolania zapríčinila stav straty účinného prostriedku nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), teda sama zapríčinila stav, pre ktorý nemohla využiť účinný opravný prostriedok.

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že ak právna úprava poskytuje tomu základnému právu alebo slobode, porušenie ktorého sa namieta, účinnú právnu ochranu prostredníctvom opravného prostriedku dostupného fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ale táto ju nevyužije, také podanie ústavný súd odmietne pre zjavnú neopodstatnenosť (I. ÚS 21/99, II. ÚS 125/02). Ústavný súd preto rozhodol tak, že sťažnosť

sťažovateľky v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2) Sťažovateľka podala 23. augusta 2000 dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 13. júla 2000, ktorým krajský súd zamietol návrh sťažovateľky a odporkyni v 1. rade na opravu odôvodnenia rozsudku krajského súdu zo dňa 10. novembra 1999 č. k. 15 Co 257/98, 15 Co 258/98-73 z dôvodu oneskoreného podania.

V odôvodnení uznesenia krajský súd uviedol: *«Napádaný rozsudok totiž nadobudol právoplatnosť dňa 27. 1. 1999, teda skôr než bol doručený súdu ktorýkoľvek návrh odporkýň 1), 2) na opravu „rozsudku“ súdu. Po vyššie uvedenom nadobudnutí právoplatnosti totiž nie je možné odôvodnenie rozsudku opraviť. Prakticky to znamená, že návrh na opravu odôvodnenia môže byť úspešne podaný dovtedy, než rozsudok nadobudne právoplatnosť. To ďalej znamená, že nie je možné opraviť vôbec odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorý sa stáva právoplatný už doručením (§ 159 ods. 1 O. s. p.) (...) Návrhy na opravu odôvodnenia rozsudku teda boli podané oneskorene.»* V poučení uznesenia krajský súd uviedol: *„Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.“*

Ústavný súd ohľadom uvedených skutočností konštatuje, že aj práva na uplatnenie dovolania a rovnako aj práva na opravu odôvodnenia rozsudku je nevyhnutné domáhať sa zákonom ustanoveným postupom (čl. 46 ods. 1 ústavy). Ak odmietne súd podania, ktoré evidentne nespĺňali náležitosti ustanovené ohľadom dovolania proti takémuto rozhodnutiu (viac ako jednoročná oneskorenosť), opravy odôvodnenia rozsudku (po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku), resp. ak súd nepostupoval plynulo ohľadom dovolania, ktorým sa sťažovateľka evidentne nedomáhala svojho práva zákonom ustanoveným postupom, nemožno vo vzťahu k takému postupu súdu namietat' porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2005